

**Status**

Openbaar

**Datum vergadering Gedeputeerde Staten**

8 april 2025

**Eindtermijn**

n.v.t.

**Onderwerp**

Beantwoording Statenvragen 4210

**Advies**

1. Vast te stellen de beantwoording van de Statenvragen met betrekking tot Ontslagregeling discrimineert vrouwen in de politiek.
2. Vast te stellen de publiekssamenvatting bij het voorstel beantwoording Statenvragen met betrekking tot Ontslagregeling discrimineert vrouwen in de politiek.

**Besluit GS**

Vastgesteld met een machtiging voor de portefeuillehouder om:

- Aan het antwoord op vraag 4: toe te voegen dat het ook onderwerp van gesprek is binnen de kring van commissarissen, ook richting de minister.
- In de publiekssamenvatting de afkorting 'ORDPA' voluit te schrijven.

**Bijlagen**

1. Beantwoording Statenvragen 4210 van PvdA-GL m.b.t. Ontslagregeling discrimineert vrouwen in de politiek
2. Advies verlof- en vervangingsregeling volksvertegenwoordigers en dagelijks bestuurders
3. Vrouw en rechtsstaat #6: Ontslagen omdat je zwanger bent. Een pleidooi voor échte democratische vertegenwoordiging

## 1 Toelichting voor het College

Namens PvdA-GL zijn een viertal vragen gesteld die gaan over belemmeringen voor vrouwen om politiek actief te zijn. De belemmeringen vloeien volgens vragensteller voort uit de ongelijke rechtspositie van vrouwen in de vertegenwoordigende democratie. Hiertoe wordt de ontslagregeling aangehaald bij zwangerschap en aangegeven dat een ontslag in geval van zwangerschap van een volksvertegenwoordiger niet meer van deze tijd is. PvdA-GL wil weten wat GS daarvan vinden en of GS bereid zijn de modernisering van de ontslagregeling te bevorderen.

### *Advies verlof-en vervangingsregeling*

In februari 2023 heeft het Adviescollege Rechtspositie Politieke Ambtsdragers - op verzoek van de toenmalige minister van BZK – een advies uitgebracht over het vraagstuk verlof- en vervangingsregeling van volksvertegenwoordigers en dagelijks bestuurders. Dit omdat er voor werknemers steeds ruimere en flexibelere verlofregelingen zijn gekomen, maar voor volksvertegenwoordigers zijn deze niet doorgevoerd. Het Adviescollege heeft de huidige verlof- en vervangingsregeling bekeken, dat afgezet tegen de verlofvormen die er zijn voor werknemers en daarbij rekening gehouden met de positie van volksvertegenwoordigers. Het Adviescollege concludeert dat er goede redenen zijn om bij de inrichting van verlof- en vervangingsregelingen voor volksvertegenwoordigers te kijken naar de regels die de wetgeving biedt voor werknemers. Echter, ten aanzien van de vormgeving en invulling van verlof- en vervangingsregelingen zullen de regels en de praktijk van verlof en vervanging voor de politieke ambtsdrager niet anders dan kunnen afwijken van die van de werknemer. De (rechts)positie van de politieke ambtsdrager is immers van geheel andere aard dan die van de werknemer. Zo is er geen gezagsverhouding zoals in een werkgever-werknemer relatie en mag de politieke ambtsdrager de aan- en afwezigheid naar eigen inzicht regelen. Daarnaast speelt de praktische uitvoerbaarheid (vervanging van de politieke ambtsdrager en de positie van de vervanger) vooral bij verlofvormen met een kortere duur een belangrijke rol in het afwegingskader. Vervanging regelen voor korte periodes is in de praktijk lastig en brengt veel administratieve- en organisatorische aspecten met zich mee. Niet voor alle vormen van verlof die gelden voor werknemers is het wenselijk die analoog toe te passen op politieke ambtsdragers.

### *Financieel en fiscaal kader*

|                        |                                                         |
|------------------------|---------------------------------------------------------|
| Totaalbedrag excl. BTW | : € 0,00                                                |
| Programma              | : Ambitie 8 - Bedrijfsvoering -Financiën en Organisatie |
| Financiële risico's    | : Er zijn geen financiële risico's.                     |

### *Juridisch kader*

De laatste twee gestelde statenvragen gaan specifiek over de *ontslagregeling* voor volksvertegenwoordigers.

### **Huidige ontslagregeling**

De huidige ontslagregeling voor volksvertegenwoordigers vindt haar grondslag in artikel X10 Kieswet. Hierin is bepaald dat bij een zwangerschap de in verwachting zijnde volksvertegenwoordiger op diens verzoek tijdelijk kan worden ontslagen. Bij een volksvertegenwoordiger is er altijd sprake van tijdelijk ontslag daar waar bij dagelijks bestuurders sprake is van verlof. De reden voor het verschil is gelegen in het grondwettelijk vastgelegde aantal volksvertegenwoordigers. Anders dan bij een tijdelijk ontslag zou bij een verlofmogelijkheid in combinatie met de vervanging het grondwettelijk aantal

volksvertegenwoordigers worden overschreden. Om dit te wijzigen is een aanpassing van de Kieswet en de Grondwet vereist. Het is geen sinecure om deze wetten hierop aan te passen. Toch is het Adviescollege van oordeel dat het met uitbreiding en flexibilisering van verlof- en vervangingsmogelijkheden te dienen belang opweegt tegen de last van het wetgevingstraject, maar dat is wel uiteindelijk aan de wetgever om te beslissen. Tot op heden is dit nog niet gebeurd.

Vragensteller haalt haar eigen situatie aan waarbij zij conform de regelgeving tijdelijk ontslag kreeg vanwege haar zwangerschap (zie ook bijlage 3). Hoewel de term 'ontslag' allerm minst vriendelijk klinkt, is de enige reden ervan gelegen in het aantal grondwettelijk vastgelegde volksvertegenwoordigers dat niet mag worden overschreden. Als het gaat om de materiele positie van bijvoorbeeld een Statenlid aan wie tijdelijk ontslag wordt verleend is deze vergelijkbaar met de positie van een werknemer die met zwangerschapsverlof gaat (ook de werknemer krijgt het loon doorbetaald). Zo ontvangt een Statenlid bij tijdelijk ontslag op grond van het Rechtspositie Besluit Decentrale Politieke Ambtsdragers gedurende het ontslag de vergoeding voor de werkzaamheden gelijk aan de vergoeding voor werkzaamheden zonder tijdelijk ontslag. Overige vergoedingen lopen eveneens door behalve de onkostenvergoeding die wordt (logischerwijs) gehalveerd. Ook keren beiden na het genoten zwangerschapsverlof terug in hun eigen functie.

Zoals hierboven aangegeven heeft het Adviescollege per verlofvorm uit de Wet Arbeid en Zorg beoordeeld of het wenselijk deze regeling naar analogie te volgen voor politieke ambtsdragers of te kiezen voor een andere meer praktische benadering. In de beantwoording van de gestelde vragen kan aangegeven worden dit onderwerp opnieuw aan te halen in de ORDPA.

## **2 Voorafgaande besluitvorming**

N.v.t.

## **3 Proces**

De beantwoording van de Statenvragen is afgestemd met de arbeidsjuristen en de portefeuillehouder Personeel en Organisatie.

## **4 Participatie en rolneming**

N.v.t.

## **5 Communicatiestrategie**

N.v.t.